

У складу са Правилником о стручним и високошколским усавршавањем и стручним испитима високошколских установа и студија (Данашњи датум: 13.06.2019), као и у чијем оквиру ће се организовати високошколске студије за образовање и тренинг у области високог образовања и тренинга, високошколска установа Висока школа струковних студија за образовање васпитача и тренера Суботица (Данашњи датум: 13.06.2019), под називом

1871

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВАСПИТАЧА И ТРЕНЕРА СУБОТИЦА
FELSŐFOKÚ SZAKIRÁNYÚ ÓVOKÉPZŐ ÉS EDZŐ SZAK SZABADKA**

Банијска 67, тел. +381(0)24 547-870, факс +381(0)24 547-870

Пиб: 100847552, текући рачун: 840-446666-88, матични број: 08058482,
шифра делатности: 8542, e-mail: visokaskola@vsovsu.rs, web: www.vsovsu.rs

Број: 1269-03/21

Датум: 22.10.2021.

Сви ученицима уређују ће једини који објављује и практикује издавање уставнице у оквиру које су усавршавање и стручни испити организовани у Суботици, а који ће објавити и стручни испити за образовање васпитача и тренера у Суботици, праћени текоту издавања који објављује наставни материјали, програми и критерији испитивања које ће бити објављено пре 30 дана, и који ће објавити наставни материјали.

**ПРАВИЛНИК О УЦБЕНИЦИМА И
ДРУГИМ НАСТАВНИМ МАТЕРИЈАЛИМА**

Наставни материјали објављени у овом правилнику представљају наставни материјали који се користе у стручном обуčавању и у стручном усавршавању које ће објавити и стручни испити организовани у Суботици.

Наставни материјали објављени у овом правилнику представљају наставни материјали који се користе у стручном обуčавању и у стручном усавршавању које ће објавити и стручни испити организовани у Суботици.

Наставни материјали објављени у овом правилнику представљају наставни материјали који се користе у стручном обуčавању и у стручном усавршавању које ће објавити и стручни испити организовани у Суботици.

Наставни материјали објављени у овом правилнику представљају наставни материјали који се користе у стручном обучија и у стручном усавршавању које ће објавити и стручни испити организовани у Суботици.

Наставни материјали објављени у овом правилнику представљају наставни материјали који се користе у стручном обучија и у стручном усавршавању које ће објавити и стручни испити организовани у Суботици.

Наставни материјали објављени у овом правилнику представљају наставни материјали који се користе у стручном обучија и у стручном усавршавању које ће објавити и стручни испити организовани у Суботици.

Суботица, 2021. године

Сви ученицима уређују ће једини који објављује и практикује издавање уставнице у оквиру које су усавршавање и стручни испити организовани у Суботици, а који ће објавити и стручни испити организовани у Суботици, праћени текоту издавања који објављује наставни материјали, програми и критерији испитивања које ће бити објављено пре 30 дана, и који ће објавити наставни материјали.

У складу са Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма, ("Службени гласник РС", број 13/2019), као и на основу члана 169.Статута Високе школе струковних студија за образовање васпитача и тренера у Суботици, Наставно-стручно веће Високе школе струковних студија за образовање васпитача и тренера, на седници одржаној 22.10.2021. године доноси

ПРАВИЛНИК О УЏБЕНИЦИМА И ДРУГИМ НАСТАВНИМ МАТЕРИЈАЛИМА

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређују се услови за одобравање и прихватање за коришћење у настави уџбеника и других наставних материјала чији су аутори или коаутори наставници Високе школе струковних студија за образовање васпитача и тренера у Суботици (у даљем тексту Школа), категорисање наставног материјала, стандарди и контрола стандарда које наставни материјали треба да испуне и начин издавања наставног материјала.

Члан 2.

Настава сваког предмета мора бити пропраћена одговарајућим наставним материјалом (публикацијом) који је унапред познат, објављен и прихваћен од стране Наставно-стручног већа.

Наставни материјал обухвата категорију основних и помоћних уџбеника и категорију осталих публикација.

Уџбеник је публикација која се у образовању користи као наставно средство.

1. Основни уџбеник је публикација која обухвата садржај наставног предмета одређен планом и програмом студијских програма који се реализују у Школи.
2. Помоћни уџбеник је публикација која обухвата део садржаја наставног предмета одређен планом и програмом студијских програма који се реализују у Школи.

Помоћни уџбеници су:

- збирке задатака,
- приручници за вежбе,
- практикуми за вежбе,
- ауторизована скрипта (публикација која обухвата текст предавања и служи студентима за припрему и полагање испита за оне предмете за које не постоје одговарајући уџбеници, нпр. хрестоматије – збирке одабраних текстова из стручне и научне литературе).
- 3. Остале публикације су: питања и задаци, мултимедијални садржаји, и други садржаји који се користе у настави, када их одобри Наставно веће, планови и програми, информатори и други материјали везани за упис и маркентишке активности, публикације везане за курсеве, иновацију знања и друге видове образовања који нису обухваћени наставним плановима и програмима Школе, монографије, зборници радова, часописи, брошуре, презентације, DVD/CD-ови, видео материјали и други садржаји.

Члан 3.

Департмани утврђују постојање потребе за новим уџбеницима и новим издањима, као и потребе за изменама и допунама постојећих уџбеника и предлоге упућују Наставно-стручном већу.

Захтев за одобрење готовог рукописа и предлог рецензената, аутор подноси Департману. Након одобрења Департмана и добијања рецензије, рукопис се прослеђује Комисији за квалитет. Након позитивне оцене Комисије за квалитет, рукопис се прослеђује Наставно-стручном већу на верификацију након чега следи поступак издавања.

Захтев из става 3 садржи: назив уџбеника и његову категоризацију, податке о аутору, назив наставног предмета, ниво студија и смер за који је уџбеник намењен, податак о томе да ли се уџбеник објављује први пут или је реч о изменењеном и допуњеном издању, образложение потребе за објављивањем уџбеника, предлог тиража и предлог рецензената и уредника.

РЕЦЕНЗИЈА

Члан 4.

Рецензију уџбеника и другог наставног материјала врше најмање два рецензента. Најмање један рецензент мора бити у истом или вишем звању од аутора, из исте научне области из које је публикација, док други рецензенти могу бити научни радници и стручњаци из сродних научних области.

Постојећи рукописи у којима је изменењено више од 25% садржаја подлежу рецензији по истом поступку као уџбеник који се објављује први пут.

Скрипте не подлежу рецензији.

Рецензија треба да садржи:

1.податке о рецензенту:

- име и презиме, научно-наставно или истраживачко звање,
- матичну установу,
- потпис,

2.податке о рецензираном делу:

- аутор(и),
- наслов,
- врста дела (уџбеник или друга наставна литература),
- предмет коме је рукопис намењен (година, семестар, фонд часова),

3.мишљење о делу:

- одговара ли предложени рукопис садржају предмета,
- да ли је рукопис методички прилагођен предмету,
- да ли се аутор служи одговарајућом литературом,
- постоји ли попис литературе,
- у којој је мери реч о извornом делу,
- постоје ли и друга дела сличног садржаја и квалитета,
- да ли је садржај рукописа изнет прегледно и јасно, у језичком и концептуалном смислу,

4. закључак и оцена:

- предлог за евентуалне исправке и промене у рукопису,

- изјава о томе испуњава ли дело у потпуности или делимично захтеве наставно-научне литературе за наставни предмет,
- завршна оцена с препоруком за објављивање или необјављивање рукописа као уџбеника или другог наставног материјала.

Наставно-стручно веће одлучује о прихватању рецензија и о одобравању рукописа за коришћење у настави као и о условима финансирања издавања уџбеника.

КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА НАСТАВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 5.

Контрола квалитета обухвата проверу испуњености Стандарда квалитета и оцењује се оценом „задовољава“, „делимично задовољава“ и „не задовољава“.

Уколико уџбеник није добио оцену „задовољава“, Комисија за квалитет покреће поступак дораде уџбеника.

Рукопис мора да буде усклађен са важећим Стандардом квалитета уџбеника.

ОБИМ И ФОРМАТ УЏБЕНИКА

Члан 6.

Обим уџбеника се утврђује сразмерно броју часова, врсти вежби и броју ЕСПБ бодова предмета. Укупан број страна уџбеника се не ограничава.

Насловне стране свих уџбеника и другог наставног материјала чији је издавач Школа треба да буду униформне.

АУТОРСКИ ТАБАК

Члан 7.

Ауторски табак (= 16 страна по 28 редова у којима има 67 словних знакова или 1875 *characters with spaces* по страни, укупно 30 000 словних знакова) формат стране А4. Слике, цртежи, формуле се обрачунавају као пун текст на штампаној страни уџбеника.

САДРЖАЈ УЏБЕНИКА

Члан 8.

Сваки уџбеник, који се приhvата за коришћење у настави треба да садржи следеће податке:

- наслов (и евентуално поднаслов) уџбеника;
- студијски програм/е за који је уџбеник намењен;
- звање и име(на) аутора;
- податак о издању (редни број издања);
- назив, седиште, лого и адресу издавача;
- имена рецензената;
- имена сарадника (лектор, коректор, припрема и дизајн);
- место и година издавања;
- ISBN
- јасно обележена и структурисана поглавља
- питања за проверу знања или дискусију

- примере, илустрације, табеле, графиконе
- референце на крају поглавља (једнозначан стил навођења литературе)
- библиографију
- регистре појмова и имена
- прилоге по потреби.

За уџбеник који се издаје у папирном облику:

- назив и седиште штампарије;
- тираж;
- напомену: "Забрањено прештампавање и копирање. Сва права задржава издавач".

Школа је у обавези да прибави међународни књижни број ISBN и број CIP записа. Руководилац Библиотеке обавља све активности око прибављања одговарајућих међународних бројева и CIP записа.

ПРАКТИКУМИ, ПРИРУЧНИЦИ, ЗБИРКЕ ЗАДАТАКА

Члан 9.

Практикум, приручник и збирка задатака треба да имају највише 14 ауторских табака (=224 стране). Једна вежба је минимално једна четвртина ауторског табака (4 стране). Стандарди квалитета уџбеника примењују се и на практикуме, приручнике и збирке задатака.

ИЗДАВАЊЕ УЏБЕНИКА

Члан 10.

Издавање уџбеника и другог наставног материјала регулисани су Правилником о издавању уџбеника.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 11.

За сва питања која нису регулисана овим Правилником примењују се одредбе Закона о издавању публикација, Закона о ауторским и сродним правима и одредбама Статута Школе.

Члан 12.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и сајту Школе и тада престаје да важи Правилник о уџбеницима и наставним средствима бр. 308/03 од 30.11. 2007. године

СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

I ОБЛАСТ: САДРЖАЈ УЏБЕНИКА

Стандард 1. Садржај уџбеника је усклађен са наставним планом и програмом, општим исходима и стандардима образовања и васпитања.

Показатељи:

- Садржај уџбеника омогућава остваривање циљева и задатака предмета и доприноси испуњавању образовних стандарда на сва три нивоа.
- Уџбеник садржи оптималну количину информација за остваривање циљева и задатака предмета и по обimu одговара узрасту, годишњем фонду часова и природи предмета.
- Уџбеник обезбеђује хоризонталну и вертикалну повезаност садржаја у оквиру истог и сродних предмета.
- Садржаји у уџбенику који нису предвиђени програмом доприносе остваривању циљева и задатака предмета и не ремете ток излагања осталог садржаја у уџбенику.

Стандард 2. Садржај уџбеника репрезентује природу знања одређене науке/дисциплине.

Показатељи:

- Садржај уџбеника заснован је на научно потврђеним теоријама, чињеницама, закључцима.
- Начин излагања садржаја уџбеника одговара методологији одређене науке/дисциплине
- У уџбенику се користи међународни систем мера и јединица.
- Садржај уџбеника заснован је на савременим достигнућима и актуелним подацима.
- У садржини уџбеника нема материјалних грешака.
- Уколико се у уџбенику наводе недоказане хипотезе, јасно се указује на то да нису научно проверене.

II ОБЛАСТ: ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКИ ЗАХТЕВИ

Стандард 3. Уџбеник је примерен узрасту и претходном знању студената.

Показатељи:

- Уџбеник је у целости примерен развојним могућностима, сазнајним способностима и предзнањима студената.
- Број нових кључних појмова у оквиру једне функционалне целине у уџбенику (лекције) примерен је предзнању студената.
- Уџбеник подстиче и подржава студентска интересовања и садржи посебне захтеве за студенте који су у тој области даровити. Уџбеник помаже студентима да развијају самосталност у учењу и да унапреде вештину коришћења уџбеника.
- Уџбеник указује на везе међу појмовима у оквиру једног и више предмета и подстиче различите облике учења у складу са природом садржаја.
- У уџбенику постоје захтеви за критичку рецепцију садржаја и решавање проблема.
- Уџбеник поседује елементе који омогућавају студенту да прати сопствени напредак у савладавању садржаја и развоју знања и подстиче унутрашњу мотивацију за учење и интересовање за наставни предмет за који је намењен.
- Уџбеник указује на везу садржаја са његовом применом и подстиче студента да користи научено у свакодневном животу.
- Уџбеник упућује студента на употребу других извора знања и подстиче их на проширивање и продубљивање знања.

III ОБЛАСТ: ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКИ ЗАХТЕВИ

Стандард 4. Уџбеник има јасну и прегледну структуру и дидактички је добро обликован

Показатељи:

- Јасно је наведено за који предмет, студијску годину и образовни профил је уџбеник намењен.
- Преглед садржаја, систем наслова и поднаслова организован је по јасном принципу и обезбеђује прегледност и лако сналажење.
- Уџбеник садржи структуралне компоненте: увод, преглед садржаја, функционалне целине (лекције), испитна питања, и речник најважнијих појмова или попис појмова у зависности од потреба студената. Уџбеник поседује логичку структуру и континуитет у излагању садржаја, где сваки део текста има своје место и функцију.
- Функционална целина (лекција) садржи структуралне компоненте: основни текст и дидактичку апаратуру (издвојене кључне речи, примере, налоге, резиме лекције, илустрације – слике, схеме, мапе, графиконе и сл.).
- Садржај у уџбенику је тако изложен да се поштују основни методички принципи и методика наставе предмета за који је припремљен.
- Примери који се наводе у уџбенику су разноврсни, примерени студенту и у функцији су бољег представљања и разумевања садржаја.
- Непознате речи су у уџбенику јасно истакнуте и објашњене на истој страници где се уводе. Иконичка средства изражавања (различита сликовна средства) у уџбенику доприносе бољем разумевању садржаја.
- Уколико уз уџбеник постоји додатни дидактички материјал, који је дат у електронској форми (CD, DVD и др.), он је у складу са садржајем уџбеника, одговара програму и користи предности тог медија у погледу презентације садржаја и интерактивности.
- Налози у уџбенику су логички повезани са садржајем, јасно су формулисани, прецизни и реално изводљиви. Они имају различите функције (увођење у нове садржаје, повезивање, примењивање, утврђивање, провера знања...), диференцирани су по сложености и примерени су различитим нивоима знања, способностима и вештинама студената.
- Налози не захтевају од студената активности које их на било који начин могу довести у опасност или којима се може угрозити радна и животна средина.

IV ОБЛАСТ: ЈЕЗИЧКИ ЗАХТЕВИ

Стандард 5. Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељи:

- Уџбеник поштује језичке норме српског језика, односно језика националне мањине или страног језика.
- Језик којим је уџбеник написан прилагођен је студенту и доприноси лакшем разумевању садржаја.
- Садржај у уџбенику изложен је јасним, недвосмисленим реченицама, а страни изрази се користе само када је то неопходно.
- Језик је примерен садржају предмета и на правилан начин се користи стручна терминологија.
- Садржаји уџбеника морају бити лекторисани од стране стручног лица и садржати евентуалну листу ерата.

V ОБЛАСТ: ЕТИЧКИ ЗАХТЕВИ

Стандард 6. Уџбеник доприноси развоју система вредности који одговара циљевима образовања.

Показатељи:

- Уџбеник доприноси развоју и очувању националног и културног идентитета, подржава толерантан однос према другим етничким и верским заједницама и у њему нема дискриминаторних садржаја и увредљивих назива.
- У уџбенику се афирмишу принципи демократије и људска права, поштује се родна равноправност и на прикалдан начин се користе именице оба рода.
- Уџбеник доприноси формирању позитивног односа према раду, знању, друштвеној солидарности, изграђивању позитивних међуљудских односа.

VI ОБЛАСТ: ГРАФИЧКО-ЛИКОВНИ ЗАХТЕВИ

Стандард 7. Графичко-ликовна опремљеност уџбеника је одговарајућа и функционална.

Показатељи:

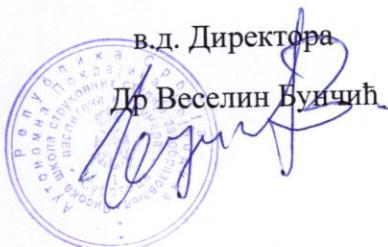
- Графичка и ликовна опремљеност уџбеника одговара садржају уџбеника и доприноси његовом бољем разумевању.
- Илустрације (слике, схеме, графикони, табеле) су јасне, једнозначне, прегледне и јасно обележене.
- Елементи структуре уџбеника су ликовно-графички означени на прегледан начин и доследно у целом уџбенику.
- Графички знаци и симболи се доследно користе кроз цео уџбеник.

VII ОБЛАСТ: ТЕХНИЧКА ОПРЕМЉЕНОСТ

Стандард 8. Техничка опремљеност штампаног уџбеника омогућава брзо читање.

Показатељи:

- величина слова и фонт треба да буду довољно велики и читљиви односно сразмерни димензијама публикације и формату папира,
- поглавља и странице треба да буду видљиво и правилно обележени,
- за описе графичко-ликовних прилога, карте, схеме, формуле, математичке задатке користи се писмо величине 9-12tt.
- Размак између редова не треба да буде мањи од 110% (*line Spacing < 1.10*) величине писма.
- уџбеник се штампа у конвенционалној техници штампе на непрозирном, мат папиру који није штетан по здравље људи, минималне граматуре 70 g/m², а максималне 90g/m².
- квалитетом папира, корица и повеза обезбеђује се лака и функционална употреба штампаног уџбеника.

Правилник је јавно објављен на огласној табли и сајту Школе дана 25.10.2021. године и ступио је на снагу 02.11.2021. године.

Секретар Школе

Нада Лукић,дипл. правник

ПРАВИЛНИК СА УЧЕДНИЦАМа
ДРУГИМ РАСТАВОМ О МАТЕРИЈАЛНОМ

Суботица, 2021. године